

Det finnes verker, uaktet når og hvor de er skrevet, som springer oss i øynene som helt eksepsjonelle og som taler til oss i dag med uforminsket kraft.

FULLTONENDE: Rinaldo Alessandrini i aksjon, med sangerne og musikerne i *Concerto Italiano*. FOTO: ROLF ØHMAN

Umåtelig vakkert

Det skjer noe eksepsjonelt hvert eneste år i historien. Om ikke annet, så lærer man i hvert fall det å studere historie.

Året i denne sammenheng er 1610, stedet det norditalienske fyrstedømmet Mantova helt på tampen av Monteverdis karriere som *Maestro di Cappella* i Palazzo Ducale, de fyrstelige residenser, der han har ansvar for all den verdslige musikken i tjeneste hos fyrst Vincenzo Gonzaga.

SA, ALTSÅ I 1610, nærmest *out of the blue* står han fram med en praktutgivelse viet kirkemusikk. Den består av to gedigne verk i en kunstferdig edisjon. Den ene, en såkalt parodimesse i gammel stil over en motett av Gombert. Den andre en Mariavesper med to Magnificat, helt og holdent i tidas nye, ekspressive stil som hadde vært Monteverdis hjemmebane i noen år. Det er en samling som demonstrerer at Monteverdi er komponisten som er suveren i alt, alle stiler, uten unntak. Kapellmesteren i fyrstens kirke, St. Barbara, Gastoldi da Caravaggio var nettopp død, embetet etter ham var ubesatt. For sin del ber Monteverdi om permisjon, for å dra i audiens hos pave Paul V og vise ham praktverket.

Var han ute etter å få ny tjeneste hos paven, eller kanskje å vise at han har format til å etterfølge Gastoldi hjemme i Mantova?

VI VET IKKE, ikke annet enn at han vendte tilbake med uforrettet sak og fortsatte å lede sine ukentlige fredagskonserter i Palazzo Ducale et drøyt års tid, før han forlater Mantova for godt.

Men vi har musikken, i denne omgang på Naïve med *Concerto Italiano*. Etersom Monteverdi fikk sin renessanse fra midten av det 20. århundre, har nettopp Mariavesperen stått som et av praktverkene, kunstferdig uten å være distansert på noen måte. Slik bidrar han til at det inderlige og ekspressive som bryter gjennom i musikkens tidlig på 1600-tallet, også vandrer inn i den kirkelige musikken som den til slutt behersker. All musikk, verdslig og kirkelig, i og med J.S. Bach.

Bach kan vi til gjengjeld høre i sitt rikholdige, verdslige hjørne hos Murray Perahia på Sony, med og uten St. Martin-in-the-Fields, i en nydelig

Concerto Italiano/ Rinaldo Alessandrini

Monteverdi: «Maria-vesper». (Naïve)

Lysende

Murray Perahia

J.S. Bach-Complete Recordings (8CD). (Sony)

Mangefasetert og rikholdig

Marianne Beate Kielland/ Nils A. Mortensen

«Whispering Mozart» (Lawa)

Lavmælt

boks med 8 CD-er. Her får vi Klaverkonsertene, Goldberg-variasjonene, Engelske suiter og mye mer. Og jeg tror ikke jeg vet om noen pianister i dag som spiller J.S. Bach på et moderne flygel, like finstemt og uttrykksfullt, uten å miste det virtuose.

MEZZO'EN Marianne Beate Kielland er aktiv på platefronten, svært ofte i kompaniskap med pianisten Nils Anders Mortensen. Nå er de ute på **Lawa** med en Mozart-utgivelse av det litt uvante slaget. «Whispering Mozart» har de kalt den, og helt og holdt viet den til hva vi må kunne kalle salongmusikeren Mozart.

Den består av enkle sanger, den mest kjente er vel «Kom mai du skjønneste milde», med «An die Freundschaft» og «Traumbild» hakk i hæl. Vi møter som sagt vakre, men enkle sanger, stort sett alle i strofisk form (samme melodi til alle versene i teksten).

De gir ikke rom for store utsving noen av dem, men Kielland modulerer sin mezzo sikkert og poengtert, med Mortensen som lydhør akkompagnatør. Det blir liksom noe uangripelig ved utgivelsen, her er det ikke noen brist som slipper et annet lys inn, for å parafrasere salig Leonard Cohen. Men det lyser av dem, likevel.

STÅLE WIKSHÅLAND

swi@dagbladet.no

KLASSISK

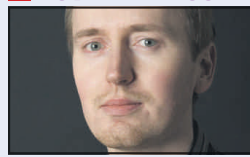
DEBATT

D FLYKTNINGKRISA

LISTHAUGS KAMP

► Da skuespiller Kristoffer Joner snudde Listhaugs teft for sosiale medier mot henne, var det ikke morsomt lenger.

D HOVEDINNLEGG

RUNE BERGLUND STEEN
Leder, Antirasistisk Senter

Donald Trump krangler med Broadway, og Sylvi Listhaug med Kristoffer Joner. Det er episk strid på begge sider av Atlanteren.

TRUMP LIKTE IKKE at hans kommende visepresident ble buet på under en Broadway-forestilling, og har i kjent stil – og med nokså autoritære tendenser – brukt sin Twitter-konto til å gå etter teateret.

Sylvi Listhaug brukte Facebook for å formidle at hun syntes det var skikkelig god norgesreklame da New York Times skrev en kritisk artikkel om Norges harde praksis for retur av barnefamilier til Afghanistan. Artikkelen fortalte om en sju år gammel gutt som ble sendt ut av Norge etter fire år her. Norge er strengest i Europa. «Lik og del!»

MEN DA NOAS og skuespiller Kristoffer Joner, med litt hjelp fra et reklamebyrå, snudde Listhaugs teft for sosiale medier mot henne, var det ikke morsomt lenger. Joner oppfordret folk til å donere penger til Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS) i Listhaugs navn, med umiddelbar og vanvittig suksess. Listhaug svarte med en plakat lagd spesielt for Facebook hvor hun tar på seg å forsvare den norske velferden mot dette «hylekoret». Og derved fikk vi en kveld på Facebook som nesten må gå inn i historiebøkene.

Trump og Listhaug virker omtrent like fornærmet. Listhaug har nok litt mer kontroll over egne emosjoner, men ingen av dem synes å skjønne stort av hva kritikerne mener, eller å ha særlig stor respekt for dem.

Kritikere og meningsmotstandere er primært hindringer i hennes vei, bryssomme elementer som må tas. Derfor

kunne hun ikke motstå fristelsen til å gå etter Kristoffer Joner og dem som støtter hans utspill.

LISTHAUG HAR nylig prøvd å dele ut voksenkjøft både til en journalist og en ungdomspolitiker hun ikke har sansen for – nokså trumpistisk stil det også. Nå har hun altså redusert dem som er uenige med henne til et eneste stort «hylekor». Venn deg til det, Listhaug. Dette er folket. Nå koker det blant godhetstyranner landet over.

Vi tror nemlig ikke på det. Vi tror ikke på at din strenghet egentlig er din måte å hjelpe flyktninger på. Uansett hvor strengt du gjør det i Norge, vil desperate mennesker ta seg over Middelhavet. Alt du sørger for, er at de som overlever ferden har enda færre muligheter når de kommer fram, enda mindre gjestfrihet å søke seg til.

HVOR MYE av din makt bruker du på faktisk å hjelpe? Hvor er dine ambisjoner for en politikk som reelt kan redde liv? En innvandringsminister i flyktningkrisens tid, i et land med store ressurser, burde ha en soleklar ambisjon om å spille en positiv rolle og avhjelpe tragediene som nå utspiller seg daglig. Akkurat som en nylagt amerikansk president bør ha viktigere ting å ta seg til enn å skjelle ut et teater, skulle du i denne dramatiske tiden ha andre oppgaver å prioritere enn å ta opp kampen mot en skuespiller som sørger for å dirigere litt penger i retning av en rettshjelpsorganisasjon for asylsøkere.

Men – igjen som Trump – virker Listhaug mer opptatt av å forsøke å sjalte ut motstanderne («hylekoret») enn av dem som burde stå i sentrum: menneskene på flukt.

GJØR JOBBEN din, Listhaug – og den jobben må være noe annet enn en nullvisjon. Flyktningene er der ute. Hver av dem utgjør en fantastisk mulighet for deg til å gjøre en forskjell.

Og tenk – kanskje vil det føles enda litt bedre enn noen «likes» på Facebook.

«FLYKTNINGENE ER DER UTE. HVER AV DEM UTGJØR EN FANTASTISK MULIGHET FOR DEG TIL Å GJØRE EN FORSKJELL.»